

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO
SEKTOR ZA VARSTVO POTROŠNIKOV IN KONKURENCE

Kotnikova 5, 1000 Ljubljana

T: 01 400 36 00, 01 400 33 11

F: 01 433 10 31

E: gp.mgrt@gov.si

www.mgrt.gov.si

Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje
Gregorčičeva 25
gp.ukom@gov.si

Številka: 092-1/2017-64

Datum: 19.12.2017

Zadeva: Predlagam.vladi.si predlog 8601-284: Drobn tisk

Spoštovani,

na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) smo prejeli predlog državljana, posredovan preko spletnega orodja predlagam.vladi.si. V predlogu je navedeno, da naj vlada z zakonom določi, da mora biti ves tekst v pogodbah in podobnih dokumentih, ki so za potrošnika oziroma pogodbenika pomembni, napisan v poudarjenem tisku in ne v drobnem tisku.

V zvezi z navedenim predlogom vam v nadaljevanju posredujemo trenutno veljavno ureditev potrošniške zakonodaje, za katero je pristojno naše ministrstvo. Na ministrstvu se zavedamo, da se podjetja v pogodbah sklicujejo na splošne pogoje poslovanja, ki so običajno v drobnejšem tisku. Za takšen tisk se podjetja med drugim odločajo zaradi preobsežne dokumentacije in dejstva, da so splošni pogoji poslovanja namenjeni širši populaciji in splošno veljavni. V izogib uporabi nepoštenih pogodbenih pogojev v drobnem tisku, zavajanju potrošnikov ali celo zavajajoči opustitvi določenih informacij, vam v nadaljevanju posredujemo ustrezne zakonske rešitve na tem področju.

Zakon o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUE, 126/07, 86/09, 78/11, 38/14, 19/15 in 55/17 – ZKotT, v nadaljnjem besedilu: ZVPot) v 22. členu določa, da se za pogodbene pogoje po tem zakonu štejejo vse sestavine pogodbe, ki jih določi podjetje, zlasti tiste, ki so določene v obliki formularne pogodbe ali splošnih pogojev poslovanja, na katere se pogodba sklicuje. Pogodbeni pogoji zavezujejo potrošnika le, če je bil pred sklenitvijo pogodbe seznanjen z njihovim celotnim besedilom. Šteje se, da je bil potrošnik seznanjen s celotnim besedilom pogodbenih pogojev, če ga je nanje podjetje izrecno opozorilo in če so mu bili dostopni brez težav. Pogodbeni pogoji iz prvega odstavka tega člena morajo biti jasni in razumljivi. V kolikor so pogodbena določila nejasna, se v skladu z 22. členom ZVPot razlagajo v korist potrošnika.

V skladu s 24. členom ZVPot se pogodbeni pogoji štejejo za nepoštene, če:

- v škodo potrošnika povzročijo znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank ali

- povzročijo, da je izpolnitev pogodbe neutemeljeno v škodo potrošnika ali
- povzročijo, da je izpolnitev pogodbe znatno drugačna od tistega, kar je potrošnik utemeljeno pričakoval ali
- nasprotujejo načelu poštenja in vestnosti.

Kot nepošteni pogodbeni pogoji so v skladu s prej navedenim členom opredeljeni predvsem pogoji:

- po katerih lahko podjetje odstopi od pogodbe v vsakem primeru;
- s katerimi se potrošnik odpove pravici do uveljavljanja določenih ugovorov (npr. ugovor zaradi ničnosti, spodbojnosti, neizpolnitve ali nepravilne izpolnitve pogodbe);
- ki izključujejo odgovornost za škodo, ki jo je podjetje ali oseba, za katero je podjetje odgovorno, povzročila namenoma ali iz malomarnosti;
- s katerimi se podjetju dovoljuje, da enostransko spremeni pogodbene pogoje, ki so bistveni za pogodbeno razmerje;
- s katerimi lahko podjetje prenese svoje pogodbene obveznosti na tretjo osebo, ki v pogodbi ni bila navedena po imenu;
- ki podjetju omogočajo, da brez primernega odstopnega roka odstopi od pogodbe, sklenjene za nedoločen čas;
- ki podjetju omogočajo, da enostransko in brez navedbe razlogov spremeni lastnosti blaga ali storitev, ki so predmet pogodbe;
- ki omejujejo ali izključujejo potrošnikove pravice do pravnega varstva, zlasti še določbe, ki potrošniku omejujejo dostop do dokaznega gradiva.

Določbe ZVPot dodatno varujejo potrošnika na način, da določajo ničnost določenih pogodbenih pogojev, če so v nasprotju z zakonodajo. Kot nični pogodbeni pogoji so med drugimi opredeljeni:

- Podjetje ne sme postavljati pogodbenih pogojev, ki so nepošteni do potrošnika. V kolikor postavi takšne pogoje, so le-ti v skladu z navedenim členom nični.(23. člen)
- Z nobenim pogodbenim določilom ni mogoče omejiti ali izključiti prodajalčeve odgovornosti za stvarne napake, kot je določena s tem zakonom. Pogodbeno določilo, ki nasprotuje prejšnjemu odstavku, je nično.(37. člen)
- Nična so določila pogodbe o prodaji na obroke, ki bi bila za potrošnika manj ugodna od določb tega poglavja, razen določil o lastninskem pridržku.(50. a člen)
- Potrošnik ima pravico, da kadarkoli predčasno odplača ostanek dolžne kupnine, in to brez pogodbenih obresti, razen stroškov izdelave obračuna predčasnega odplačila kupnine. Drugačno pogodbeno določilo je nično.(51. člen)
- Kadar to opravičujejo okoliščine primera, lahko sodišče na zahtevo potrošnika podaljša roke za plačilo zamujenih obrokov, če da potrošnik zavarovanje, da bo izpolnil obveznost in če prodajalec zaradi tega ne trpi škode. Nično je pogodbeno določilo o pogodbeni kazni za primer, če bi potrošnik prišel v zamudo s plačilom kakšnega obroka kupnine.(53. člen)
- Potrošnik lahko v vsakem primeru odstopi od pogodbe, če to pisno sporoči prodajalcu v petnajstih dneh po podpisu. Potrošnik se tej pravici ne more vnaprej odpovedati. Drugačno pogodbeno določilo je nično.(53.a člen)

Potrošniška zakonodaja vključuje tudi Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (Uradni list RS, št. 53/07, v nadaljnjem besedilu: ZVPNPP), ki v 6. členu ureja zavajajoče opustitve podjetja. V prvem odstavku 6. člena je določeno, da se poslovna praksa šteje za zavajajočo, če podjetje v določenem primeru ob upoštevanju vseh značilnosti in okoliščin ter omejitev sredstva komuniciranja izpusti bistvene informacije, ki jih glede na dejanske okoliščine povprečen potrošnik potrebuje za sprejem odločitve ob poznavanju vseh pomembnih dejstev, in tako povzroči ali bi utegnilo povzročiti, da povprečen potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel.

V skladu z drugim odstavkom 6. člena ZVPNPP se za zavajajočo opustitev šteje tudi:

- če podjetje ob upoštevanju vidikov, opisanih v prejšnjem odstavku, prikriva ali nejasno, nerazumljivo, dvoumno ali ob neprimernem času navede bistvene informacije iz prejšnjega odstavka ali
- če podjetje ne opredeli komercialnega namena poslovne prakse ali če ta ni razviden iz njene vsebine, in s tem povzroči ali bi utegnilo povzročiti, da povprečen potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel.

Glede na vse prej navedeno smo na ministrstvu mnenja, da potrošniška zakonodaja v zadostni meri ureja navedeno področje. V kolikor podjetje med pogodbene sestavine vključi splošne pogoje poslovanja, ki se običajno navedejo v drobnejšem tisku, je v potrošniški zakonodaji nekaj vzvodov, ki preprečujejo uporabo nepoštenih poslovnih pogojev in zavajanje potrošnika. V skladu z omenjeno zakonodajo morajo biti vsi pogodbeni pogoji za potrošnika jasni in razumljivi. V kolikor bi podjetje potrošniku postavilo nejasna določila, se le-ta v skladu s potrošniško zakonodajo razlagajo v korist potrošnika. Vsi pogodbeni pogoji (vključujoč splošne pogoje poslovanja) zavezujejo potrošnika le, če je bil z njimi seznanjen, ga je podjetje nanje izrecno opozorilo in so mu bili dostopni brez težav. Pri tem bi želeli poudariti, da mora biti tudi potrošnik pri nakupu blaga ali storitev skrben in previden ter se v zadostni meri informirati o predmetnem nakupu in pogodbi. V ustaljeni sodni praksi se namreč kot povprečnega potrošnika razume osebo, ki je običajno (razumno) obveščena, razumno pozorna in pazljiva.

Z lepimi pozdravi,

Franc Stanonik
generalni direktor

